

KIS-448 – Kb. niwed

(GP – 10 12 93)

Kb. *niwed* g. l. *niweidion*, *niweidiau* zo graet anv anezhañ GPC 2585, ken evel pennanv 'injury, harm, hurt, damage, ability to hurt, wrong, evil' (a-c'houde an 16. ktvd.), ken evel adanv 'more harmful' (a-c'houde 1677). Hervez an kez geriadur e ve raktroc'h et diouzh *eniwed*.

Kb. *eniwed* g., l. *eniweidion*, GPC 1217, pennanv hepken, 'injury, harm, hurt, damage, wrong' a vez testenieketaet a-c'houde an 12. ktvd. hag evit gwir tro-dro derou ar c'hantvleziad man mar degemerer ali Jackson (LHEB 58) a-zivout deiziad Levr Llandaff, ma kaver ar stumm *enued*.

Gwirhañval eo neuze diogeladur GPC war orin *niwed*. Diaes eo kompren avat ar gerdarzh a ro : 'e- (fel yn *egwan*, &c.) + *niwed*'. Ret eo klask un dra all. Pa droer ouzh J. Morris Jones, WG 106, e weler e rankjed deverañ *niwed* < **nwyet*, gant un treuzlec'hiañ (mui ur gerdarzh phantastisch n'eus ket da zerc'hel kont dioutañ). Loth, *RemWG* 46 a ra goap a'n treuzlec'hiañ man, a c'hallje bout kadarnaet avat gant furmoù evel Kb. *pwy* ~ Br. *piv*, &a., mes ne vern rak un adstumm n'eus ken a *niwed*.

Neoazh, WG 106 a ra anv ivez a Kb. *andwyo* 'to mar, spoil' a dosta d'e *niwed*. GPC a ra anv ivez, 111, a *andwyaf*: *andwyo* 'o undo, destroy, spoil, damage' (a-c'houde ar 16. ktvd.) Da c'herdarzh e ro dezhañ '?bnt. S. *undo*' gwall ziwirhañval da'r c'hentañ sellad (**andaw* pe hv. a c'hortojed hep mar er 16. ktvd.) Seul ziwirhañvaloc'h eo ma kaver, gant *di-* nac'hus, ar verb *dieniwap*, *dienwiwap*: *dieniwo*, *dienwiwo* 'to compensate (for injury), indemnify, make amends to, deliver from danger or injury, protect', ac'houde ar 14. ktvd. er stumm *dienwiwap* div wezh ha'r stumm hep an eil **w** ur wech tennet diouzh an heni kentañ hep mar.

Diaes eo, da'm soñj, disrannañ an holl c'herioù-se. Ha sed perak e rofen da *eniwed* ur gentfurm **en(n)-wiw-ed*, o welet aman ar rakger **ande-* kreñvaus bet kontammet gant /i:/ ar bennrann, hag al lostger **eto-* > -ed. Chom a rafe neuze ur bennrann **u9"#u9-* (da eo bout hir an /i:/ rak ma vije berr e teuje da Kb. /' / = <y>).

A monet pelloc'h a c'haller ? Marteze, a pa droc'her **u9''#-u9(o)-*. Goulakaat a c'haller neuze ur wrizienn **u9eih-/u9ih- = *u9''#-* Bez' ez eus unan renablet gant Pokorny, IEW 1120-22 a dal 'drehen, biegen'. Al lostger **-uo-* a c'hallfe bout meizet evel heni un adanor (Brugman, Grund ². 2/1, 202 ; [Wackernagel]-Debrunner, *AiGr.* 2/2, 866 hh. ; sl. **g^wi-u9o- > bev*) gant ster 'kamm(et)', hag ahann 'fall, drouk' ha gant al lostger **-eto-* ur pennanv evel Sz. 'harm, injury', &a.

Gant ma ve reizh un hevelep martezeadenn e vije aet moarvat kevatal ouzh Kb. *eniwed* d'ur Br. ***an(n)wiwed**.

Ur vartezeadenn ned eo ken avat !